

پژوهشی پیرامون ترفندهای تقلب از زبان دانش آموزان

صدیقه قاسمی^۱، علی عزیزی^۲

^۱ کارشناسی ارشد تحقیقات آموزشی (نویسنده مسئول)

^۲ کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی

چکیده

در این پژوهش ترفندهای تقلب و علل و عوامل تقلب و راهکارهایی برای جلوگیری از تقلب بررسی شده است. در فعالیت های آموزشی بعد از تدریس، ارزشیابی از میزان یادگیری آموخته های دانش آموزان انجام می گیرد. یادگیری تغییر در رفتار شاگرد بر اثر تجربه های آموزشی است که با امتحان از اندازه گیری میزان تغییرات ایجاد شده در رفتار شاگردان، بر اساس هدف های تعیین شده در فعالیت های آموزشی آگاه می شویم. برای اندازه گیری میزان تغییر رفتار در دانش آموزان آزمون گرفته می شود. اما بیشتر مواقع دانش آموزان تقلب می کنند و ارزشیابی از آموخته های دانش آموزان با مشکل مواجه می شود. در پژوهش میدانی انجام شده با ابزار مصاحبه و نظرسنجی از ۱۵۰۰ نفر دانش آموز دختر و پسر متوسطه اول و دوم که به صورت تصادفی خوشه ای انتخاب شدند نشان می دهد که ترفندهای تقلب کردن در دانش آموزان زیاد است و اکثر دانش آموزان تجربه ای از تقلب دارند. از نظر دانش آموزان بیشترین علت گرایش به تقلب داشتن ضعف درسی، فشار والدین، تقلب کردن دوستان و همکلاسی ها، تحقیر نشدن پیش دوستان و نمره کم نگرفتن، بالابودن سطح امتحان، ملاک بودن نمره از نظر دانش آموز، تأثیر جو کلاس و همکلاسی ها، سخت بودن تکالیف و درس ها بود. تقلب های دانش آموزان بر اساس روش انجام به دو دسته خودمحور و دو نفره، چند نفره و گروهی تقسیم می شود و تقلب های دانش آموزی هم در آزمون های مجازی و آنلاین هم در آزمون های حضوری و آن هم با روش های مختلف انجام می شود.

واژه های کلیدی: آزمون، تقلب، دانش آموزان، ارزشیابی، یادگیری

مقدمه

امتحان نوعی ارزشیابی است که ناظر بر اندازه گیری آموخته های شاگردان است. در اصطلاح جدید مفهوم امتحان با ارزشیابی یکی است، زیرا هر دو به اندازه گیری آموخته های شاگردان مربوط هستند، بنابراین، امتحان نیز همچون ارزشیابی احتیاج به اطلاعات دارد. اطلاعات از طریق اندازه گیری به دست می آید و اندازه گیری هر چیزی احتیاج به یک وسیله دارد. مثلاً برای اندازه گیری طول از خط کش و برای اندازه گیری جرم از ترازو استفاده می شود. اگر معلمی توانایی یا یکی دیگر از ویژگی های دانش آموزان را به وسیله آزمونی به کمیت تبدیل کند و آنها را به صورت اعداد نشان دهد، گفته می شود که عمل اندازه گیری انجام داده است؛ به عبارت دیگر، اندازه گیری در آموزش و پرورش عبارت است از بدست آوردن اندازه ها و اطلاعات مربوط به یک رفتار یا ویژگی خاص به صورت کمیت. در واقع، اندازه گیری نشان می دهد که چه مقدار از یک صفت در یک شیء یا شخص مورد نظر وجود دارد. اگر معلمی پس از اندازه گیری و به دست آوردن اطلاعات، کیفیت نتایج یا اطلاعات به دست آمده را مورد توجه قرار دهد و به تحلیل آن بپردازد، گفته می شود که او عمل ارزشیابی انجام داده است، مثلاً هرگاه به توانایی کسی نمره بدهیم و این نمره را یادداشت کنیم، توانایی وی را اندازه گیری کرده ایم، ولی هرگاه این نمرات را تفسیر کنیم، یعنی آنها را با معیارهای ویژه یا ضوابط معینی مقایسه کنیم، دیگر تنها عمل اندازه گیری انجام نداده ایم، بلکه توانایی پیشرفت شاگردان را ارزشیابی کرده ایم. پس ارزشیابی نوعی داوری در مورد فرد بر اساس اطلاعات معتبر است. مهمترین اهدافی که می توان برای امتحان برشمرد، عبارتست از: ۱- وسیله ای برای یافتن نارسایی های آموزشی دانش آموزان و کشف نقاط ضعف آنان ۲- وسیله ای برای رفع نارسایی های آموزشی دانش آموزان و کیفیت بخشیدن به یادگیری آنان ۳- وسیله ای برای بهبود و اصلاح روش ها و رویکردهای تدریس ۴- کمک به یادگیری دانش آموز است.

ارزشیابی پیشرفت تحصیلی اختصاص به نمره دادن ندارد، بلکه یکی از اهداف اصلی آن کمک به معلم در شیوه های آموزشی خود و رفع نواقص یادگیری دانش آموزان است، در صورتی که ارزشیابی صحیح و مناسبی صورت نگیرد، تبعاتی همچون کاهش علاقه دانش آموزان، هدر رفتن سرمایه های مادی و انسانی، افزایش نرخ مردودی و تکرار پایه، اختلال در رشد عاطفی دانش آموزان، از میان رفتن خلاقیت و... را در پی خواهد داشت. بنابراین مشاهده دانش آموزان در کلاس درس، آزمایشگاه و سایر موقعیت های پرورشی، استفاده از گفت و گوهای غیر رسمی و مصاحبه، بررسی کارهای عملی دانش آموزان، اجرای آزمون های مختلف و... از مهمترین فعالیت های آموزشی معلمان قلمداد می شود. در سنجش و ارزشیابی رشد دهنده استفاده از نتایج ارزشیابی حداقل به اندازه جمع آوری آنها اهمیت دارد. در فرآیند چنین ارزشیابی دانش آموزان نقش اساسی دارند، چون آنان هستند که در مرکز یادگیری قرار دارند و نقش اصلی را در پرورش یا اصلاح یک آموخته ایفا می کنند. هر چه دانش آموزان بیشتر در فرآیند آموزش سهیم شوند، بهتر و بیشتر می توانند آموخته های خود را در ابعاد مختلف گسترش دهند یا بهبود بخشند بنابراین زمانی که دانش آموز را ارزشیابی می کند، با توجه به هدف های آموزشی، به جزئیات پیشرفت دانش آموز و بهبود یافته های او نیز نظر دارد. در این فرآیند دانش آموز نیز نقش دارد، زیرا فرصت می کند تا کار خود را ارزیابی کند و دریابد که تا چه حد رضایت بخش است یا این که می تواند بهتر باشد. گفت و گو در مورد کار و نتیجه آن جزئی از فرآیند تعاملی است که بین معلم و دانش آموز انجام می شود و بخشی از هدف ارزشیابی مستمر و رشد دهنده است.

بیان مسأله

واژه تقلب در فرهنگ بزرگ سخن^۱ به معنی تغییر دادن و دگرگون کردن چیزی یا کاری به دلخواه و نفع خود و به زیان دیگری، معمولاً به صورت پنهانی، و در حقوق، لطمه زدن به حقوق یا منافع دیگران یا نقض قانون آمده است یا واژه تقلب معادل «کلاهبرداری، فریبکاری و حقه بازی» است. سایر واژه نامه ها این کلمه را با مفاهیمی همچون بی صداقتی، بی عدالتی، یا قانون شکنی با هدف کسب منفعت تعریف کرده اند.^۲ از آن جا که تعاریف مختلف بی عدالتی و بی انصافی در این مفهوم گنجانده شده اند، تقلب^۳ می تواند به عنوان جعل دانش، یا باهوش نشان دادن خود از روی نیرنگ تعریف شود (Anderman & Murdock, ۲۰۱۱). طبق نظر (Wilkinson, ۲۰۰۹) تقلب یکی از شکل های بد رفتاری است که به یکی از بزرگ ترین نگرانی های مؤسسه های آموزشی تبدیل شده است. نهادهای آموزشی و پرورشی، فرایند نظام یافته جامعه پذیری افراد را بر عهده دارند. امتحان و آزمون، نهادهای فرعی آن می باشند. (Naghdipour & Okechukwu, ۲۰۱۳). یکی از مسائل جامعه آموزشی، تقلب تحصیلی است. رفتار تقلب در محیط آموزشی در حال افزایش است (Farnes et all ۲۰۱۱) و اکثر دانش آموزان، نوعی بی صداقتی تحصیلی^۴ را در طول دوران تحصیل خود گزارش نموده اند (Henning et all, ۲۰۱۶). (Malesky, Baley, Crow ۲۰۱۳). هنجارها^۵، قواعدی برای رفتارند که ارزش های یک فرهنگ را منعکس می کنند یا تجسم می بخشند (Chavoshian, ۲۰۱۵) و تقلب، تخلف از هنجارهاست. اگر دانش آموزی یک بار از طریق تقلب موفق شود نمره خوبی بگیرد دیگر نمی تواند با فکر خودش امتحان دهد و در مقابل وسوسه نوشتن از روی دست دیگران پایداری نکند. بیشتر دانش آموزان در طول سال های مدرسه حداقل یکی دو بار تقلب می کنند و در بیشتر این موارد بدون آن که مطلب درسی را فهمیده باشند با نمره غیرواقعی به کلاس بالا راه می یابند و این موضوع مشکلات بسیاری را به وجود می آورد بیشتر والدین می خواهند فرزندان آن ها درک کنند که تقلب کردن کار درستی نیست حتی اگر بدون تقلب نمره ی بالاتری را بگیرند (Sarita ۲۰۱۵). برخی از علل تقلب دانش آموزان عبارتند از: ۱- ضعف درسی دانش آموزان نسبت به محتوا ۲- بالا بردن سطح نمره امتحان ۳- تأثیر جو کلاس و همکلاسی ها ۴- احساس عدم امنیت نسبت به نمره هایی که دریافت می کند از طرف والدین، برخی از والدین به جای دانش فرزندشان صرفاً به نمرات وی تکیه کرده و چنانچه نمره ممتاز یا قابل قبولی نگیرد، مرتب او را با دیگر دانش آموزان مقایسه و سرزنش می کنند ۵- بی اعتمادی به خود و دانسته هایشان یا همان عدم اعتماد به نفس ۶- نیاز به جلب توجه و خودنمایی و یا قدرت نمایی ۷- نادرست و متقلب بودن اعضاء خانواده که زمینه تقلب را در کودک فراهم می کند. ۸- عدم آگاهی از دلایل برگزاری امتحان و انجام تکالیف در هدف آموزشی (Ballantine, ۲۰۱۴). (Larres, Mulgrew). در یک تحقیق زمینه یابی که اخیراً بر روی بیش از ۳۰۰۰ دانش آموز کلاس چهارم تا هفتم انجام گرفت، مشخص شد که یک پنجم این دانش آموزان، تقلب کردن را در امتحانات تأیید کرده اند.

۱- لغت نامه دهخدا، جلد پنجم، آذر ۱۳۴۵

۲- فرهنگ بزرگ سخن، جلد سوم، زمستان ۱۳۸۱

3-cheating

4-academic dishonesty

5-norms

کارآمدی تصویری سطح پایینی دارند، به دنبال ابزار شایستگی در نزد دیگران اند و ممکن است که مستعد استفاده از تقلب باشند. در ایران؛ (Ajirluo, Farahani, Khoshbakht Ajirluo & Farhadi 2015) در پژوهش خود نشان دادند که از دلایل تقلب دانش آموزان اضطراب، توقع بیش از حد والدین و اطرافیان، رقابت های ناصحیح بین دانش آموزان، عدم توانایی فرد در یادگیری و همچنین عدم تدریس خوب بود. همچنین (Khamesan & Amiri, ۲۰۱۱) در پژوهش خود متوجه شدند که میزان تقلب در دختران بیش از پسران و باور به عمومیت داشتن تقلب در دختران به طور معناداری بیشتر از پسران بود و رایج ترین شیوه ی تقلب در جلسات امتحان، نگاه کردن و نوشتن روی کاغذ و رایج ترین شیوه تقلب در تکالیف درسی، گرفتن تکلیف از همکلاسی و از اینترنت است. در ارتباط با علت تقلب، شرکت کنندگان بیان کردند که عوامل درونی نظیر: عدم مسئولیت پذیری و عدم وقت کافی بیش از عوامل بیرونی نظیر سخت بودن تکلیف و توقع زیاد از یادگیرنده در تقلب نقش دارد (Abedinipour, Samadi & Momeniyan, ۲۰۱۳). نیز در تحقیق خود به این نتایج رسیدند که در میان دانش آموزان بیشترین شیوه تقلب، نگاه کردن به برگه امتحانی فرد کناری و یا در معرض دید قرار دادن برگه خود و کمترین شیوه تقلب، دسترسی به سوالات قبل از امتحان و حضور به جای فرد دیگری در جلسه امتحان بود. همچنین بیشترین دلیل مطرح شده تقلب گرفتن نمره و کمترین دلیل مطرح شده برای تقلب اضطراب بود. سپهری نیا تأثیر عزت نفس بر نگرش نسبت به تقلب و اقدام به آن را در دانش آموزان دختر و پسر مقطع متوسطه اول بررسی کرده است. یافته های این پژوهش نشان می دهد دانش آموزان دختر نگرش منفی تری نسبت به تقلب دارند. اما نتایج این پژوهش همانند یافته های نی یا و همکاران ((Niiya Y, Ballantyne R, North MS, Crocker J (2008)، نشان داد تفاوت معناداری بین دو جنس از نظر میزان تقلب و نظر آنها پیرامون عمومیت داشتن تقلب وجود دارد. اولین و بیشترین مطالعات تقلب در نظام آموزشی کشور آمریکا انجام گرفته است ((Zareh, H., Safari, S. (2015). این پژوهشها نشان داد که تقلب پدیده ای شایع و در حال افزایش است. امتحان همواره موجب استرس و اضطراب دانش آموزان می شود و با وجود این که بعضی از آنها مطالعه می کنند و آمادگی لازم برای شرکت در امتحان به دست می آورند اما باز هم چشم امید خود را به یک رفتار نادرست مثل تقلب می دوزند. تقلب نوعی از دروغ، کلاهبرداری و حيله گری است که باعث ایجاد برتری ناعادلانه متقلب بر دیگران می شود. تقلب در آزمون شامل؛ استفاده از یادداشتهای غیرمجاز در آزمون حضوری یا آزمونهای مجازی در منزل یا رونویسی پاسخ آزمون و حل آزمون در منزل از روی شخص دیگر، رونویسی آزمون کلاسی از روی شخص دیگر، اجازه دادن یا اجازه گرفتن برای رونویسی پاسخهای آزمون می شود. (خامسان و امیری ۱۳۹۰)

روش اجرا:

جامعه مورد مطالعه ما ۱۵۰۰ نفر دانش آموزان دختر و پسر متوسطه اول و دوم بودند که به صورت تصادفی کلاس هایی از مدارس دخترانه و پسرانه، متوسطه اول و دوم و هنرستان ها و پایه های هفتم تا دوازدهم رشته های فنی و کاردانش، ادبیات و علوم انسانی، علوم تجربی و ریاضی و فیزیک انتخاب و از دانش آموزان خواستیم، که نظرشان را بدون نوشتن نام و نام خانوادگی، درباره تقلب و اینکه چطور تقلب کرده اند را بنویسند و یا به صورت فایل صوتی و یا متن در پیام رسان های اجتماعی (مثل وات ساپ) برای ما ارسال کنند. ما در این پژوهش میدانی از ابزار مصاحبه و نظرسنجی استفاده کردیم و پاسخ های داده شده را گردآوری و جمع بندی کردیم. برای حل مشکل تقلب در امتحانات، ما دانش آموزان دختر و پسر را به صورت تصادفی انتخاب کردیم. متغیرهای ما در این پژوهش جنسیت دانش آموزان، پایه تحصیلی و رشته تحصیلی آنها بود. برای این پژوهش ما در سر کلاس های مختلف حاضر شدیم و برای دانش آموزان خواسته خود را کامل توضیح دادیم و بعد از دادن

اطمینان خاطر به محرمانه بودن پاسخ های آنها، و فاش نشدن اسم آنها ، از آنها خواستیم تا روش های تقلب کردن و نظر خودشان درباره تقلب و علت آن را بنویسند و به ما تحویل دهند.

یافته ها :

اطلاعات بدست آمده از نوشته های دانش آموزان درباره ترفندهای تقلب در آزمون حاکی از این است که تقلب به روش های مختلفی در بین دانش آموزان انجام می شود ، هم در آزمون های مجازی و هم در آزمون های حضوری تستی و هم تشریحی و هم به صورت فردی و هم به صورت گروهی تقلب صورت می گیرد. و در بین دانش آموزان دختر و پسر و در همه پایه ها تقلب انجام می شود و ترفندهای مختلفی را در تقلب کردن به کار می برند و در درس های مختلف روش های مختلفی را به کار می برند و با پیشرفت فناوری دانش آموزان نیز از آن در تقلب کردن استفاده می کنند. بیشتر ترفندهای تقلب در بین دانش آموزان دختر و پسر مشترک بود. اطلاعات نشان می دهد که خلاقیت دانش آموزان در بکارگیری ترفندهای مختلف برای تقلب در آزمون بالا است. و دانش آموزان از ابزار های الکترونیکی جدید و اینترنت هم در تقلب کردن استفاده می کنند. روش های تقلب که دانش آموزان به کار برده بودند را به طور کلی می توان به دو دسته زیر تقسیم بندی کرد:

الف - روش خود محور

۱- یکی از راه های تقلب برگه امتحانی را به همکلاسی خود نشان دادن است. ۲- انداختن خودکار و نگاه کردن روی برگه بقیه است. ۳- گذاشتن کتاب زیر زمین طوری که دیده نشود. ۴- نوشتن تقلب در پشت صندلی نفر جلویی ، نوشتن تقلب روی میز، نوشتن تقلب روی دیوار، نوشتن تقلب روی زیردستی است. ۵- نوشتن جواب و چسباندن داخل ماسک و نگاه کردن به آن است. ۶- نوشتن جواب روی دست ، نوشتن جواب روی کفش، نوشتن جواب روی حاشیه داخلی مانتو است. ۷- نوشتن جواب در کاغذ و گذاشتن در جوراب ، نوشتن تقلب در کاغذ و گذاشتن پشت برگه دعا و آوردن سر جلسه آزمون است. ۸- گذاشتن برگه تقلب در قسمت پاره شلوار و در آوردن برگه و نگاه کردن به آن و گذاشتن سر جای خودش است. ۹- نوشتن تقلب روی کاغذ و چسباندن در پشت ساعت مچی است. ۱۰- نوشتن جواب در داخل یک کتاب دیگه و گذاشتن زیر دست موقع آزمون و در فرصت مناسب استفاده کردن است. ۱۱- گذاشتن کتاب در سرویس بهداشتی و اجازه گرفتن و رفتن به سرویس بهداشتی و نگاه کردن به جواب سوالات از روی کتاب است. ۱۲- نوشتن تقلب در کف کفش و پا روی پا گذاشتن و نگاه کردن به جواب یا نوشتن جواب در زبانه کفش است. ۱۳- نوشتن روی کاغذ های کوچک و گذاشتن در انگشت یا گذاشتن برگه تقلب در جیب خود است. ۱۴- نوشتن جواب روی جلد خوراکی ها و آب میوه و آوردن سر جلسه آزمون و استفاده کردن از آن است. ۱۵- برگه تقلب را روی صندلی می گذارند و روی آن می نشینند. بعد در زمان مناسب خیلی آهسته کمی روی صندلی عقب می روند تا بتوانند برگه را ببینند و به راحتی تقلب می کنند. ۱۶- برگه تقلب کوچک رو روی زمین می گذارند، بعد آن را لگد می کنند، یعنی برگه تقلب زیر پای دانش آموز قرار دارد. هر زمان نیاز داشت برای چند ثانیه پا را از روی برگه تقلب برمی دارند و نگاه می کنند. ۱۷- نوشتن روی ساعد و بعد با بالا دادن آستین نوشته ها را نگاه می کنند. ۱۸- قبل از شروع امتحان روی میز ، پشت نیمکت یا صندلی جلویی ، روی دیوار کنارشان تقلب می نویسند. ۱۹- برگ تقلب را توی آستین یا توی جوراب یا در میله خودکارپنهان می کنند. ۲۰- اگر مراقب در جلوی کلاس باشد و تکان هم نخورد برگه تقلب را به میز مراقب می چسبانند و استفاده می کنند. ۲۱- در کلاس از تخته کلاس استفاده می شود. تقلب ها را روی تخته می نویسند و بعد به صورت کم حال آن را پاک می کنند. به طوری که فقط خودشان می توانند بخوانند. ۲۲- کنار سطل آشغال می نشینند، برگه تقلب را داخل سطل آشغال می اندازند و به سطل آشغال خیره می شوند. ۲۳- این شیوه مخصوص دخترخانم هاست. اینکه تقلب ها را ضبط می کنند و بعد به وسیله یک هندزفری گوش می دهند. ۲۴- از خودکارهای عجیب و غریب استفاده می کنند، مثل خودکارهای بی رنگ ،

خودکارهایی که داخل آن‌ها یک نوار کاغذ لوله شده جا می‌گیرد. ۲۵- برخی یک سؤال را نمی‌نویسند به جای آن یک سؤال که بلد هستند را دو بار تکرار می‌کنند. ۲۶- در پایان امتحان یعنی درست از زمان بلند شدن از روی صندلی تا تحویل برگه‌های امتحان زمان طلایی تقلب است. حتی بعضی برگه را روی میز معلم می‌گذارند بعد از روی برگه‌هایی که در آنجا موجود است جواب درست را نگاه می‌کنند و در برگه خودشان می‌نویسند. یا اینکه از شلوغی پایان امتحان سو استفاده می‌کنند و به صورت شفاهی سؤال‌ها را می‌پرسند. ۲۷- مشخصات خودشان را نمی‌نویسند. بعد مراقب از آن‌ها می‌خواهد تا مشخصات خودشان را بنویسند. آن‌ها در این فاصله سؤالی که بلد نبوده‌اند را تقلب کرده و می‌روند همراه با نام خودشان آن سؤال را هم پاسخ می‌دهند. ۲۸- نوشتن تقلب در دستمال کاغذی و ادای افراد سرماخورده را درمی‌آورند بعد یادداشت‌های دستمال کاغذی را نگاه می‌کنند.

ب- روش های دو نفره ، چند نفره یا گروهی

۱- از اشارات حرفه‌ای استفاده می‌کنند به خصوص برای سؤالات تستی؛ مثلاً برای هر گزینه اشاره خاص در نظر می‌گیرند. ۲- به وسیله موبایل از جزوه‌ها و مطالب عکس می‌گیرند بعد نور صفحه موبایل را خیلی کم می‌کنند و راحت استفاده می‌کنند. ۳- اگر پنجره کلاس رو به راهرو باشد یک نفر از توی راهرو کتاب در دستش گرفته و به سؤالات دانش‌آموزان پاسخ می‌دهد. ۴- برخی برگه‌های امتحان را باهم عوض می‌کنند. ۵- نگاه کردن بر روی برگه نفر کناری یا جلویی. ۶- در آزمون حضوری پاکن را به همکلاسی خود می‌دهیم تا جواب را بنویسد و به ما پس بدهد. ۷- وقتی یک نفر سوال می‌پرسد از معلم ما هم از موقعیت استفاده می‌کنیم و از بغل دستی خود کمک می‌گیریم و تقلب می‌کنیم. به صورت رمزی جواب را به دوستان خود رساند. ۸- سر جلسه آزمون روی ماشین حساب عدد و فرمول می‌نوشتیم و با جا به جا کردن ماشین حساب جواب را به هم می‌رساندیم. ۹- گذاشتن جواب سوال در غلط گیر که از قبل پاره کرده و مواد آن خالی شده و جا به جا کردن غلط گیر سر جلسه آزمون. ۱۰- استفاده از ساعت های دیجیتال که یک نفر از بیرون جواب ها را می‌فرستد. ۱۱- در این روش هربند انگشت مخصوص یک حرف است و سی و دو حرف را شامل می‌شود سر جلسه امتحان با هر ضربه انگشت به روی میز یک حرف را روی برگه می‌نوشتیم. ۱۲- از طریق خاراندن سر یا ضربه زدن به میز به دوستان خود تقلب می‌رسانند. و یک تقسیم بندی دیگر ترفندهای تقلب دانش آموزان بر اساس مجازی یا حضوری بودن است.

- روش های تقلب در آزمون های مجازی

روش های تقلب کردن در آزمون های مجازی و آنلاین هم به صورت فردی و هم گروهی انجام می‌شود. ۱- استفاده از برنامه دیسکورد که می‌توانند با هم صحبت کنند و هم صفحه امتحان را ببینند. ۲- همفکری و گروهی حل کردن سؤالات در آزمون های مجازی و آنلاین. ۳- در آزمون های مجازی و آنلاین با یک گوشی وارد می‌شوند و با گوشی دیگر داخل گوگل آن سوال را سرچ می‌کنند. ۴- کمک گرفتن از بزرگترها در آزمون های مجازی و غیر حضوری. ۵- در امتحانات مجازی از کتاب و کمک درسی و دوستان کمک گرفتن. ۶- شاگرد زنگ تمام سؤالات را می‌نویسد بعد از برگه‌اش عکس می‌گیرد و برای همه دوستانش در وات ساپ یا سایر پیام رسان های اجتماعی به اشتراک می‌گذارد. ۷- برای تقلب در آزمون مجازی زبان انگلیسی از ترجمه گوگل استفاده کردن. ۸- استفاده از برنامه path برای حل معادلات ریاضی. ۹- استفاده از برنامه ای به نام موبایل ترجمه برای آزمون های زبان و عربی. ۱۰- استفاده از روش های هک کردن سایت های آزمون آنلاین و تغییر دادن جواب و نمره. ۱۱- تشکیل گروه دوستانه در پیام رسان ها و ارسال سؤالات آزمون در گروه و جواب دادن به سؤالات به صورت گروهی. ۱۲- ارسال سؤالات آزمون برای اشخاصی که در ازای دریافت پول ، سؤالات را حل کرده و جواب را می‌فرستند. ۱۳- در آزمون

های آنلاین در یک مکان دور هم جمع شدن و با هم سوالات را حل کردن. ۱۴- نگاه کردن از روی کتاب و نوشته ها در هنگامی که معلم آزمون شفاهی و آنلاین در اسکای روم یا ... می گیرد به طوری که کتاب یا جزوه دیده نشود.

- روش های تقلب در آزمون های حضوری

روش های تقلب در آزمون های حضوری بسیار زیاد است و بیشترین مورد تقلب نگاه کردن از روی برگه کنار دستی یا آوردن یادداشت های تقلب با خود سر جلسه آزمون بود در تقسیم بندی های خود محور و گروهی روش های تقلب در آزمون حضوری را بیان کردیم و چند نمونه دیگر هم برای آزمون های شفاهی بیان می کنیم: ۱- با علامت و اشاره، جواب سوال را به دوست خود رساندن ۲- جواب سوال را بلند گفتن ۳- نشان دادن کتاب به دوست خود ۴- نشان دادن نوشته ای که شعر یا جواب روی آن است. ۵- نگاه کردن به جواب سوال از روی کتاب نفرات جلویی ۵- شلوغ کردن در کلاس تا یک نفر جواب را برساند.

ابزارهای تقلب در آزمون ها

دانش آموزان برا تقلب کردن از ابزارهای مختلفی کمک می گیرند؛ ابزارهایی مثل: گوشی همراه، ساعت هوشمند، خودکارهای نامرئی، خودکارهایی با کاغذ لوله شده درون آن، کتاب، تکه های کوچک کاغذ، پاکت آبمیوه و خوراکی ها، حاشیه لباس ها، جامدادی، لاک غلط گیر و ... که در این میان با پیشرفت علم و ساخت ابزارهای الکترونیکی دانش آموزان، ترفندها و ابزارهای جدید هم در تقلب کردن به کار می برند. که یک نمونه از آن قرار دادن گیرنده و فرستنده در ماسک و بردن سر جلسه آزمون یا عینک هایی که در آنها گیرنده و فرستنده جایگذاری می شود.

علل و عوامل تقلب کردن

علل و عوامل تقلب کردن در دانش آموز زیاد است و در کل به دو دسته عوامل فردی و درونی و عوامل بیرونی و موقعیتی تقسیم می شود. ۱- عوامل فردی و درونی گرایش به تقلب تحصیلی: داشتن ضعف درسی، عدم اعتماد به دانسته ها، تحقیر نشدن پیش دوستان و نمره کم نگرفتن، لذت بردن از تقلب، احساس غرور و افتخارکردن بعد از تقلب، راهی آسان برای نمره گرفتن، بالا بردن نمره ها و سطح امتحان، ملاک بودن نمره از نظر دانش آموز، رهایی از زحمت درس خواندن، عدم مطالعه کافی و درس نخواندن، نوشتن تکالیف از اینترنت و دوستان و کتابهای مکمل درسی، را به عنوان عامل هایی برشمرده باعث گرایش آنها به تقلب تحصیلی شده است. ۲- عوامل بیرونی و موقعیتی گرایش به تقلب تحصیلی: سخت بودن تکالیف و دروس، تأثیر جو کلاس و همکلاسی ها، ملاک بودن نمره از نظر والدین، عدم اطلاع از تاریخ امتحان، فشار والدین، تقلب کردن در افراد خانواده و فامیل، مشکلات خانوادگی، تقلب کردن دوستان و همکلاسی ها است.

از نظر دانش آموزان بیشترین علت های گرایش به تقلب داشتن ضعف درسی، فشار والدین، تقلب کردن دوستان و همکلاسی ها، تحقیر نشدن پیش دوستان و نمره کم نگرفتن، بالا بردن نمره ها، بالا بودن سطح امتحان، ملاک بودن نمره از نظر دانش آموز، تأثیر جو کلاس و همکلاسی ها، سخت بودن تکالیف و درس ها بود. یافته های ما در این پژوهش به نوعی با نتایج پژوهشهای (KhoshbakhtAjirluo, Farahani & (Stephens & Nicholson, 2008), (Amini et al, (Jahanbakhshgade, Mohammadi & Ojimoghanluo, 2015), (FarhadiAjirluo, 2015), (Gasemzade, 2013), (Amiri & Khamesan, ۲۰۱۱) همسو است.

نتیجه گیری

اینکه آموزش و پرورش در تربیت نیروی انسانی آینده نقش زیربنایی دارد، بر کسی پوشیده نیست. اما منظور آموزش و پرورش، نباید فقط پرورش نیروهای مشخصی باشد که از نظر فنی و در رشته های گوناگون صاحب نظر باشند. بلکه آموزش و پرورش باید در کنار آموزشهای رسمی و برنامه ریزی شده در زمینه های اجتماعی و اخلاقی، به طور جدی برنامه ریزی کند و این به سبب آن است که دانش آموزان و جوانان وقتی افراد مفیدی می شوند که بتوانند مشکلات جامعه را از طریق ایفای نقش خود برطرف کنند. یکی از پدیده هایی که نقش دانش آموزان را در حل مشکلات جامعه کاربردی می کند، مسأله ی تقویت وجدان و تعهد اجتماعی آنان است که اگر در مسیردرستی قرار گیرد، راه سازندگی هموار خواهد شد. بنابراین، آموزش و پرورش باید به تقویت ارزشهای اخلاقی وجدان و تعهد اجتماعی دانش آموزان بپردازد.

از مصاحبه های انجام شده و جواب های دانش آموزان به این نتیجه رسیدیم که ترفندهای تقلب در بین دانش آموزان بسیارخلاقانه است و در بیشتر موارد به خاطر استرس و اضطراب آزمون و فشارهای خانواده برای گرفتن نمره عالی آنها دست به تقلب می زنند و همه آنها تقلب را کار بدی می دانند. بعضی از دانش آموزان ابراز داشتند مطالبی که از طریق تقلب یادگرفته اند فراموش نکرده اند چون برای بدست آوردن جواب تلاش بیشتری کرده اند. برای ارزشیابی از آموخته های دانش آموزان می توان روش های مختلفی به کار برد که استرس دانش آموزان کمتر و در نتیجه تقلب کمتری در آن انجام شود و نتایج ارزشیابی به واقعیت نزدیک تر شود و حق کسی ضایع نشود. اگر به دانش آموزان اطمینان خاطر داده شود که برچسب تنبلی به آنها زده نمی شود و فرصت جبران دارند و درباره اینکه تقلب کردن ضایع کردن حق دیگران است صحبت شود احتمال تقلب کردن در بین آنها کمتر می شود.

پیشنهادهایی برای مقابله با تقلب در آزمون :

۱ - مسائل اخلاقی درباره تقلب و ضایع شدن حق دیگران را به دانش آموزان بگوییم

۲- آخر کلاس بایستیم و در کلاس جابه جا شویم

۳ - شناسایی افراد سابقه دار و چهره های مضطرب

۵- نوع نشستن و صندلی دانش آموزان را با فاصله زیاد در کلاس بچینیم

۶- طرح چند نوع سؤال یا جا به جا کردن شماره سوال ها

۷- از آوردن وسایل اضافه در سر جلسه آزمون توسط دانش آموزان خودداری کنیم.

منابع

- ۱- آرش شهبازیان خونیک، ابوالفضل فرید، امین حبیبی کلیبر، بررسی پدیدارشناسانه علل گرایش به تقلب تحصیلی و روش های تقلب تحصیلی از دیدگاه و تجربیات دانش آموزان متقلب، فصلنامه علمی پژوهشی تدریس پژوهی، سال چهارم، شماره دوم، پاییز ۱۳۹۵
- ۲- دکتر انوری حسن، فرهنگ بزرگ سخن، جلد سوم، تهران، زمستان ۱۳۸۱
- ۳- دکتر خامسان احمد و امیری محمد اصغر، بررسی تقلب تحصیلی در میان دانشجویان دختر و پسر، فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، سال ششم شماره ۱، ۱۳۹۰
- ۴- سپهری نیا، امیری، تأثیر عزت نفس بر نگرش نسبت به تقلب و اقدام به آن در دانش آموزان دختر و پسر سال سوم راهنمایی شهرستان شوش، پایان نامه کارشناسی ارشد روان شناسی تربیتی دانشگاه شهید چمران اهواز، ۱۳۷۶، چاپ نشده
- ۵- زیر نظر دکتر معین محمد و دکتر شهیدی سید جعفر، لغت نامه دهخدا (تبوش، چاقچور)، جلد پنجم، آذر ۱۳۴۵
- 1-Abedinipuor, A, Samadi, F, Momeniyan, S. (2013). The prevalence and factors related to cheating among students, Qom University of medical sciences. Journal of Strides in Development of Medical Education, 8(19):73-80. [In Persian]
- 2-Amini, M., Parizad, M., Rivaz, S., Sageb, M., Rivaz, M. (2015). Comparison of the attitude and practice of clinical medical students of Shiraz University of medical sciences section in a variety of academic cheating, Journal of Strides in Development of Medical Education, 12(5): 709-717. [In Persian]
- 3-Anderman, E.M., Murdock, T.B. (Eds.). (2011). Psychology of academic cheating. Academic Press.
- 4-Ballantine, J. A., Larres, P. M., Mulgrew, M. (2014, March). Determinants of academic cheating behavior: The future for accountancy in Ireland. In Accounting Forum, 38(1):55-66). Elsevier.
- 5-Farahani, Z., Khoshbakht Ajirluo, S., Farhadi Ajirluo, J. (2015). The relationship between anxiety levels of students and of their cheat, Third International Conference on Psychology and Social Sciences, Tehran, Institute Owners Forum Mehr Eshrag. [In Persian]
- 6-Farnese, M.L., Tramontano, C., Fida, R., Paciello, M. (2011). Cheating behaviors in academic context: Does academic moral disengagement matter? Procardia-Social and Behavioral Sciences, 29: ۳۵۶-۳۶۵.
- 7-Gasemzade, R. (2013). The role of the master in the academic cheating perceived from the perspective of, the University of Birjand Students, Master thesis, Faculty of literature and human sciences, the University of birjand. [In Persian]
- 8-Henning, M.A., Ram, S., Malpas, P., Shulruf, B., Kelly, F., Hawken, S. J. (2013). Academic dishonesty and ethical reasoning: pharmacy and medical school students in New Zealand. Medical teacher, 35(6): e1211-e1217.
- 9-Jahanbakhshgade, S., Mohammadi, B., Ojimoghanluo, H. (2015). The pathology of cheating among students and reduce this problem solution. The 1st Congress of the national scientific research, development, and promotion of educational science and psychology, sociology, and the social and Cultural Sciences of Iran, Tehran, Association of Science and Technology development. [In Persian].
- 10-Khamesan, A., Amiri, M. (2011). Reviews of academic fraud among male and female students. The journal ethics in science and technology, 6(1): 53-61. [In Persian].

11-Malesky Jr, L.A., Baley, J., Crow, R. (2016). Academic Dishonesty: Assessing the Threat of Cheating Companies to Online Education. *College Teaching*, 64(4): 178-183.

Midgley, C. (Ed.). (2014). *Goals, goal structures, and patterns of adaptive learning*. Routledge. ۱۲-

13-Naghdipour, B., Okechukwu L. E. (2013). Students' Justifications for Academic Dishonesty: Call For action. *Procedia Social and Behavioral Sciences* 83. 261-265. Retrieved from: <http://www.scienceDirect.com>.

14-Nora, W. L. Y. & Zhang, C. (2010). Motives of cheating among secondary students: the role of self-efficacy and peer influence. *Asian Pacific Educational Review*, 11(4): 573- 584.

15-Niiya Y, Ballantyne R, North MS, Crocker J (2008). Gender, contingencies of self-worth, and achievement goals as predictors of academic cheating in a controlled laboratory setting. *Basic and Applied Psychology* 30: 76-83

16-Sarita, R.D. (2015). Academic cheating among students: the pressure of parents and teachers. *IJAR*, 1(10): 793-797.

17-Stephens, J. M., Nicholson, H. (2008). Cases of incongruity: Exploring the divide between adolescent's beliefs and behavior related to academic dishonesty. *Educational Studies*, 34(4): 361-376.

18-Wilkinson, J. (2009). Staff and student perceptions of plagiarism and cheating. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*, 20(2): 98-105.

19-Zareh, H., Safari, S. (2015). Comparing cheating on the exam paper with the paper and without (your computer) of Payam Noor University, *Journal of higher education*, 8(29), 153-170. [In Persian]